

Nr 36.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49, såvitt angår jordbruksärenden.
(1:a avd.)

Utskottet får härigenom avgiva utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts till riksdagen den 18 mars 1949 avlätna proposition, nr 125, angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49, i vad propositionen avser framställningar berörande jordbruksdepartementets verksamhetsområde.

Beträffande utredningen i hithörande ärenden får utskottet i huvudsak hänvisa till motsvarande punkter i ett propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för nämnda dag (bilaga 7 s. 45—57).

Egentliga statsutgifter.

Nionde huvudtiteln.

J. Skogsväsendet.

[1.] 19. **Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor.** Under denna anslagsrubrik anvisade 1948 års riksdag för budgetåret 1948/49 ett reservationsanslag av 110 700 kronor (IX HT 1948 p. 134; r. skr. nr 9). Härav beräknades 85 000 kronor för ombyggnad av gamla skolhuset vid Bispgårdens skogsskola.

I skrivelse den 1 februari 1949 har *domänstyrelsen* hemställt, att under förevarande anslag måtte för budgetåret 1948/49 anvisas *dels* ytterligare 25 000 kronor för slutförande av nämnda ombyggnad jämte vissa kompletteringsarbeten i anslutning härtill, *dels* 5 225 kronor för vidtagande av oundgängligen nödvändiga reparationsarbeten m. m. i skolbyggnaden vid Kolleberga skogsskola. Domänstyrelsen har tillika framhållit, att — därest ifrågavarande medel icke kunde anvisas i detta sammanhang — styrelsen med hänsyn till nödvändigheten av att berörda arbeten utfördes under innevarande år ansåge sig ur domänfonden böra förskottera för ändamålet erforderliga medel och upptaga desamma i sina anslagsäskanden för budgetåret 1950/51.

Departementschefen har anfört:

»Med hänsyn till vad domänstyrelsen anfört i ärendet torde ytterligare medel redan under innevarande budgetår böra ställas till styrelsens förfogande för att möjliggöra, att ombyggnaden vid Bispgårdens skogsskola slutföres. Mot styrelsens beräkning av medelsbehovet har jag icke något att erinra. Jag förordar sålunda, att ett belopp av 25 000 kronor skall för ändamålet anvisas å tilläggsstat till riksstaten för löpande budgetår. Kostnaderna för reparationsarbeten m. m. i skolbyggnaden vid Kolleberga skogsskola anser jag däremot böra bestridas från det för budgetåret 1949/50 äskade reservationsanslaget till byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor.»

Utskottet. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

[2.] 23. **Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet.** Under denna anslagsrubrik har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 9 015 000 kronor.

I skrivelse den 28 februari 1949 har *skogsstyrelsen* efter samråd med arbetsmarknadsstyrelsen framlagt förslag till ökad medelsanvisning under vissa anslag på skogsvårdens område, avseende såväl innevarande som nästkommande budgetår. Till motivering härför har styrelsen anfört, att fara föreläge för arbetslöshet bland skogsarbetarna, enär drivningsarbetena i skogen under vintern gått betydligt fortare än vanligt på grund av den ringa snötillgången samt höstens avverkningar beräknades bliva jämförelsevis små.

Med anledning av det uppkomna läget hade enligt ovannämnda skrivelse arbetsmarknadsstyrelsen kallat berörda parter till sammanträde. Därvid hade överenskommits, att skogsstyrelsen skulle för det enskilda skogsbrukets del uppgöra en plan över de skogliga arbeten, som lämpligen kunde ifrågakomma till tryggnad av sysselsättning för den fasta skogsarbetarstammen, ävensom beräkna åtgången av de medel som kunde erfordras härför under olika anslag. Den långt framskridna tiden hade dock icke medgivit utarbetande av någon detaljerad plan. Emellertid funnes skogliga arbeten, som utan längre varsel kunde igångsättas och som utan egentlig olägenhet kunde påbörjas under eftervintern—våren. Hit hörde i första hand s. k. sommarhuggning, röjningsgallring, hyggesrensningar och vissa vägarbeten samt senare på våren skogsodlings- och dikningsarbeten ävensom betesaneläggningar. Den lämpligaste åtgärden syntes skogsstyrelsen vara att genom ökad medelsanvisning under de normala anslagen och med **bibe-**

hållande av de vanliga bidragsprocenten vidga möjligheterna till sysselsättning. En ökning av medelsanvisningen syntes nödvändig redan för innevarande budgetår. Det vore emellertid synnerligen svårt att mera exakt uppskatta behovet under de skilda anslagen.

Under hänvisning till sin framställning har skogsstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att anvisa *dels* å tilläggsstat för innevarande budgetår till bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet ett reservationsanslag av 400 000 kronor, till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo ett reservationsanslag av 4 000 000 kronor samt till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland ett reservationsanslag av 500 000 kronor, *dels ock*, med ändring av vad i årets statsverksproposition föreslagits för budgetåret 1949/50, till bidrag till skogsvårdsstyrelsernas omkostnader ett reservationsanslag av 4 711 600 kronor, till statens skogsförbättringsanslag ett förslagsanslag av 1 200 000 kronor, till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo ett reservationsanslag av 5 500 000 kronor samt till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor.

Tillika har skogsstyrelsen anhållit om bemyndigande att för innevarande budgetår utlämna bidrag från statens skogsförbättringsanslag till högst 800 000 kronor samt att av Kungl. Maj:t spärrade belopp under anslaget till väg- och flottledsbyggnader samt norrländska produktionsanslaget måtte omedelbart ställas till disposition.

Slutligen har skogsstyrelsen förklarat sig ämna att, därest så skulle befinnas påkallat för att hindra eller lindra arbetslöshet, hemställa hos Kungl. Maj:t att de medel från diversemedelsfonden för prisutjämningsavgifter, vilka avsatts för återuppbyggnad av skogsbeståndet i landet och stå till Kungl. Maj:ts förfogande, skulle tagas i anspråk för sitt ändamål.

Departementschefen har anfört:

»Vad som anföres i skogsstyrelsens skrivelse synes giva vid handen att det av olika anledningar, bland annat att drivningssäsongen i år torde komma att bli betydligt kortare än normalt, föreligger en viss risk för att arbetslöshet instundande vår och sommar skall uppstå bland skogsarbetarna, därest inga särskilda åtgärder vidtagas för att öka arbetstillfällena i skogen. Eftersom det under en följd av år rått en så gott som permanent brist på skogsarbetare och till följd därav en rad skogsvårdsåtgärder måst eftersättas, torde det väl kunna antagas att skogsägarna, om tillgången på arbetskraft nu skulle bli god, komma att begagna sig härav för att avhjälpa den eftersläpning i skogsvården, som sålunda föreligger. Särskilt vad de enskilda skogsägarna angår torde det dock, om dylika åtgärder skola komma till stånd i önskvärd omfattning, ofta vara nödvändigt att bidrag till kostnaderna skall lämnas av allmänna medel.

Vad angår skogsstyrelsens framställning om anvisande av medel härför utöver vad som redan beviljats respektive åskats för nästa budgetår vill jag emellertid framhålla, att det är mycket svårt att för närvarande bedöma om-

fattningen av de åtgärder, som kunna erfordras för att motverka arbetslöshet bland skogsarbetarna. Jag vill vidare erinra om att av de medel, som tidigare anvisats till skogsvårdsanslagen, för närvarande tillhopa 1 200 000 kronor äro spärrade genom särskilda beslut av Kungl. Maj:t. I mån av behov böra redan under innevarande budgetår medel härav kunna ställas till förfogande för skogsvårdsåtgärder i de trakter, där arbetslöshet hotar att uppstå. Vidare kunna för vissa skogsvårdsåtgärder även disponeras de medel från diversemedelsfonden för prisutjämningsavgifter, som avsatts för återuppbyggnad av skogsbeståndet i landet och stå till Kungl. Maj:ts förfogande. Slutligen må i detta sammanhang framhållas, att riksdagens beslut rörande anvisande av medel till statens skogsförbättringsanslag för innevarande budgetår giver Kungl. Maj:t vissa möjligheter att överskrida det av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsbeloppet. För nästa budgetår torde i första hand böra disponeras de medel, som i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln äskats till skogsvårdande åtgärder. Skulle ytterligare medel erfordras under loppet av nästa budgetår, torde då få upptagas frågan om att anvisa dessa medel å tilläggsstat.

Med hänsyn till vad nu anförts ävensom till det allmänna ekonomiska läget anser jag mig icke kunna förorda skogsstyrelsens hemställan vare sig om anvisande av ytterligare medel till skogsvårdsanslagen för innevarande budgetår eller om höjning av de belopp, som för nästa budgetår äskats under dessa anslag.

En utvidgning av skogsvårdsåtgärderna å de enskilda skogarna förutsätter även en ökning av insatserna från skogsvårdsstyrelsernas sida i form av tillhandahållande av förmanspersonal, biträde vid planering av åtgärderna m. m. Såsom skogsstyrelsen framhållit torde skogsvårdsstyrelserna emellertid icke utan höjda anslag av statsmedel kunna påtaga sig denna ökning av arbetsbelastningen. Jag biträder därför skogsstyrelsens förslag, att å tilläggsstat för innevarande budgetår skall äskas ett belopp av 400 000 kronor till förstärkning av reservationsanslaget till bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. Någon höjning av detta anslag för nästa budgetår utöver vad som begärts i statsverkspropositionen torde däremot icke böra ifrågasättas redan nu.»

Utskottet. I likhet med Kungl. Maj:t anser utskottet, att åtgärder böra komma till stånd i nödig omfattning för att förhindra arbetslöshet bland skogsarbetarna samt att bidrag till kostnaderna härför skall lämnas av allmänna medel. Med hänsyn till, bland annat, att arbetslösheten icke förväntas få synnerligen stor omfattning samt, på sätt Kungl. Maj:t framhållit, avsevärda medel redan stå till förfogande för skogsvårdsåtgärder, biträder utskottet Kungl. Maj:ts förslag, att för närvarande bör anvisas allenast ett belopp till förstärkning av anslaget för innevarande budgetår till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet.

Mot storleken av det begärda beloppet, 400 000 kronor, har utskottet intet att erinra.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

[3.] 23 a. *Skogsvård m. m.: Täckande av viss förlust hos skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län.*

Genom lagakraftvunnet utslag den 6 augusti 1945 dömde Sollefteå tingslags häradsrätt kamreraren hos skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län E. N. Berglund för tillgrepp och förskingring av i tjänsten omhändertagna medel och värdehandlingar m. m. till frihetsstraff och avsättning. Tillika ålade häradsrätten Berglund att utgiva skadestånd med 136 355 kronor 55 öre samt att till styrelsen återställa förskingrade obligationer till ett nominellt belopp av 25 000 kronor eller att ersätta styrelsen deras värde med samma belopp, ävensom att å utdömda belopp gälda ränta efter 5 procent från dagen för utslaget till dess betalning skedde.

I skrivelse den 17 december 1947 har *skogsstyrelsen* hemställt, att till täckande av skogsvårdsstyrelsens förlust till följd av Berglunds tillgrepp ett belopp av 111 281 kronor 55 öre måtte ställas till förfogande från förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Skogsstyrelsen har därvid uppgivit att, sedan en för Berglund — som försatts i konkurs — tecknad garantiförsäkring å 25 000 kronor tillgodoförts skogsvårdsstyrelsen och 74 kronor lyfts i utdelning ur konkursboet, ett belopp av 111 281 kronor 55 öre kvarstode oguldet jämte upplupen ränta. Denna fordran vore helt värdelös. De förskingrade obligationerna hade återställts. Skogsvårdsstyrelsens ekonomi krävde oundgängligen, att täckning erhöles för nämnda fordran.

Statskontoret har i remissutlåtande den 21 januari 1948 framhållit, att enligt skogsvårdsstyrelsens balansräkning för år 1946 ifrågavarande förlust helt täcktes av nettotillgångarna, varför skäl icke föreläge att ersätta någon del därav. Ej heller syntes omedelbara likviditetssvårigheter föreligga.

I remissutlåtande den 30 augusti 1948 har *riksräkenskapsverket*, som granskat skogsvårdsstyrelsens ekonomiska ställning vid utgången av budgetåret 1947/48 och funnit densamma vara svag, tillstyrkt att medel skulle anvisas för att täcka de förskingrade medlen intill det föreslagna beloppet.

Departementschefen har anfört:

»Såsom framgår av det förut anförda har skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län på grund av förutvarande kamrerarens oegentligheter tillfogats en förlust, som numera uppgår till 111 281 kronor 55 öre jämte ränta. Till huvudsaklig del synes förlusten avse medel, som styrelsen tilldelats från skilda statsanslag för att sedermera utbetala såsom bidrag till vederbörande markägare för utförande av olika skogsvårdsföretag, varom kontrakt

ingåtts mellan styrelsen och markägarna. Enligt vad utredningen i ärendet utvisar är styrelsens ekonomiska ställning främst på grund av ifrågavarande förlust svag. Styrelsen torde sålunda sakna möjlighet att fullgöra sina ekonomiska förpliktelser enligt berörda kontrakt, såvida ej förlusten ersättes. Med hänsyn härtill anser jag mig böra förorda, att det av skogsstyrelsen äskade beloppet, i runt tal 111 300 kronor, ställes till förfogande för ändamålet.

I ärendet har föreslagits, att dessa medel skulle utgå från förslagsanslaget till oförutsedda utgifter. För min del anser jag det emellertid lämpligare, att medlen anvisas såsom ett särskilt anslag å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår. Anslaget, som bör vara obetecknat, torde böra benämnas Skogsvård m. m.: Täckande av viss förlust hos skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län. Därest riksdagen skulle anvisa det föreslagna anslaget torde, såsom riksräkenskapsverket uttalat, i samband med att anslaget utbetalas till skogsvårdsstyrelsen dennas fordran hos kamreraren överlätas å kronan till motsvarande belopp. Tillika torde böra uppdragas åt skogsstyrelsen att i vederbörlig ordning bevaka fordringsrätten. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter härom ävensom att utfärda de bestämmelser rörande anslagets disposition, som må befinnas erforderliga.»

Utskottet. Av utredningen torde framgå, att skogsvårdsstyrelsens ekonomiska ställning för närvarande är sådan, att medel böra anvisas för att täcka ifrågavarande förlust.

Biträdande Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet därför,

att riksdagen må till *Skogsvård m. m.: Täckande av viss förlust hos skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 111 300 kronor.

L. Rikets allmänna kartverk.

[4.] 4. Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m. Detta anslag har för innevarande budgetår uppförts med 45 800 kronor. Genom beslut den 10 december 1948 har Kungl. Maj:t, med anledning av en av rikets allmänna kartverk den 26 november 1948 gjord framställning, bemyndigat kartverket att träffa avtal med Norrtälje stad rörande förhyrning av en hangarbyggnad, en sprutmålningsverkstad och en barackbyggnad, vilka byggnader staden inköpt från AB Airolo (Skandinaviska Aero AB). Därjämte har kartverket bemyndigats att med Svensk Flygtjänst AB eller annat enskilt flygföretag träffa avtal om underhåll och vård av kartverkets flygplan i huvudsaklig överensstämmelse med ett vid sagda framställning fogat förslag.

I skrivelse den 26 januari 1949 har rikets allmänna kartverk hemställt, att under förevarande anslag måtte för budgetåret 1948/49 anvisas ytterligare 20 000 kronor för inköp av vissa inventarier m. m. till den förhyrda hangarbyggnaden. Av nämnda belopp erfordrades 14 744 kronor för inköp av en viss del av inventarier, som AB Airolo i samband med sin avveckling avsåg att försälja. Härutöver önskade kartverket pröva möjligheten att inom hangarbyggnaden förlägga den flygande personalen, då flygplanen under fotograferingsperioden låge baserade på Norrtälje flygplats, varigenom skulle vinnas en icke oväsentlig besparing i natraktamenten. För sådant ändamål beräknades 3 000 kronor till inredning av fyra bostadsrum, i första hand sängutrustning, omkring 1 500 kronor till övrig utrustning och möblering av ett lunchrum samt omkring 750 kronor till anskaffning av verktyg m. m. för översynen av kartverkets kameror. I runt tal erfordrades således 20 000 kronor.

Departementschefen har anfört:

»Det torde vara ofrånkomligt att anskaffa inventarier till den för kartverkets flygfotograferingsverksamhet förhyrda hangarbyggnaden i Norrtälje. Därvid torde ett övertagande av vissa inventarier från AB Airolo enligt föreliggande anbud vara ur flera synpunkter förmånligare för statsverket än nyanskaffning. Vidare synes det vara ändamålsenligt att inreda bostads- och lunchrum åt den flygande personalen. Då jag icke har något att erinra mot kartverkets beräkning av medelsbehovet, förordar jag, att för nämnda ändamål skall anvisas det av verket begärda beloppet 20 000 kronor.»

Utskottet. Utskottet har intet att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

Stockholm den 10 maj 1949.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se under utlåtandet nr 35.